

11 Samengevoegde vragen van

- Evita Willaert aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De preventie van psychosociale risico's op de werkvloer" (55018008C)
- Nahima Lanjri aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "Het federaal actieplan mentale veerkracht op het werk" (55018447C)
- Nathalie Muylle aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "Het psychosociale welzijn op het werk" (55018709C)

11 Questions jointes de

- Evita Willaert à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "La prévention des risques psychosociaux au travail" (55018008C)
- Nahima Lanjri à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le plan d'action fédéral pour la résilience mentale au travail" (55018447C)
- Nathalie Muylle à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Le bien-être psychosocial des travailleurs" (55018709C)

11.01 Evita Willaert (Ecolo-Groen): *Het aanpakken van psychosociale risico's op de werkvloer is één van de belangrijkste uitdagingen in deze legislatuur. Zo weten we dat de burnout-cijfers met een stijging van 160 % in drie jaar tijd de pan uit swingen. Ook pesten op het werk vormt een belangrijk onderdeel van psychosociale risico's op de werkvloer.*

Op de ministerraad van 25 maart werd reeds een pakket van maatregelen goedgekeurd in het kader van een federaal actieplan om de mentale veerkracht op het werk te vergroten. Dit federaal actieplan

11.01 Evita Willaert (Ecolo-Groen): *Le plan d'action fédéral destiné à améliorer la prévention du stress au travail a été lancé en avril 2021. La CSC a formulé plusieurs propositions en vue d'améliorer la législation en matière de prévention des risques psychosociaux.*

bestaat uit drie fasen en ging van start in april 2021.

In de april-editie van het magazine *Vakbeweging* van ACV wordt een opsomming gemaakt van een aantal voorstellen voor een betere wetgeving met betrekking tot preventie van psychosociale risico's (waarvan pesterijen onderdeel zijn). Zo wordt gevraagd naar een kwaliteitsvolle en transparante risicoanalyse, een inspectie die de nodige middelen krijgt om grondige controles te kunnen doen en te sanctioneren, betere informatie en vorming van werknemers, sensibilisering en opleiding van werkgevers en managers, de aanwezigheid van de PSR-preventieactoren in het Comité P, recht op disconnectie bij telewerk, regelmatige werkbaarheidsmeting en nood aan volledige en betrouwbare cijfergegevens.

In het regeerakkoord lezen we de ambitie om de blijvende instroom in (langdurige) werkloosheid te voorkomen door werkgevers en werknemers te ondersteunen bij meer werkbaar werk, in overleg met sociale partners. Daarbij wordt ook gehamerd op het groot belang van responsabilisering van alle betrokken actoren, dit wil zeggen werkgevers, werknemers en artsen, zowel op vlak van preventie als op vlak van re-integratie. Na het op punt stellen van de organisatie en het beheer van de re-integratietrajecten, zou er onderzocht worden of er met financiële prikkels kan gewerkt worden.

Hoe staat U tegenover de voorstellen van het ACV, rekening houdende met de ambitie in het regeerakkoord om in te zetten op responsabilisering en het onderzoeken van financiële prikkels?

Steunt u het idee om sancties mogelijk te maken voor werkgevers die de preventie van psychosociale risico's onvoldoende behartigen?

Wilt u ook inzetten op betere informatiedoorstroming en vorming van werknemers, sensibilisering en opleiding van werkgevers, en zo ja, op welke manier?

Welke andere elementen uit het voorstel van het ACV wilt u eventueel verder onderzoeken in dit kader?

11.02 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer de minister, ik verwijs naar de ingediende vraag.

Onlangs werd het Federaal Actieplan Mentale Veerkracht op het werk door de regering goedgekeurd. Dit actieplan strekt zich uit over meerdere jaren en bevat drie fasen: fase 1, een voorlichtings- en bewustmakingscampagne, tijdens fase 2 zal een eerste reeks maatregelen en investeringen inzake preventie ontplooid worden en in fase 3 zal een federaal plan worden opgesteld dat uiterlijk klaar moet zijn tegen eind 2021, met de eerste maatregelen in 2022.

Nu heb ik een aantal vragen over fase 2, het luik werknemers. Er is een apart budget voorzien voor de preventie van psychosociale risico's bij werknemers. Het federaal actieplan vermeldt dat door de hoge mentale druk, het belangrijk is dat die preventie op korte termijn kan worden opgezet. Er is een brede communicatiecampagne voorzien en een specifieke subsidiedoelgroep voor de erg getroffen sectoren, beginnend in 2021. Dit deel zal uitgevoerd worden door de FOD WASO en er werd een gedetailleerd kostenraming opgezet.

Quelle est la réaction du ministre à l'égard de ces propositions, compte tenu de l'ambition formulée dans l'accord de gouvernement de miser sur la responsabilisation et d'examiner les incitants financiers.

11.02 Nahima Lanjri (CD&V): La phase 2 du plan d'action fédéral de résilience mentale au travail prévoit, entre autres, une large campagne de communication, ainsi que la sélection d'un groupe cible spécifique pour l'octroi de subsides dans les secteurs particulièrement touchés. Qu'en est-il dans ce domaine?

Hoe staat het met de opstart en uitvoering van fase 2, luik werknemers?

Hoe ver staat u met, ten eerste de communicatiecampagne en ten tweede, het identificeren van de specifieke subsidie-doelgroep?

Ondervindt u uitdagingen? Zo ja, dewelke?

Denkt u dat u de afgesproken tijdlijn zal kunnen respecteren?

11.03 Nathalie Muylle (CD&V): *Mijnheer de voorzitter, psychosociaal welzijn is in deze tijden nog meer een aandachtspunt dan voorheen. Hiervan is welzijn op het werk een belangrijk deelaspect. Ik moet u de cijfers niet nogmaals voorleggen, u kent ze ongetwijfeld even goed als ik, maar het feit dat het aantal burn-outs bij langdurig afwezige werknemers in juni 2020 met 162% gestegen is sinds eind 2017 is alarmerend. Het is dan ook goed dat u bezig bent met een Federaal Plan Mentale Veerkracht op het Werk en dat er dit jaar op korte termijn nog een eerste pakket maatregelen komt. De rol van preventie en informatie mag zeker niet onderschat worden en de website stressburnout.belgie.be heeft daar zeker zijn rol in te spelen, maar het blijft toch nog altijd mager wat betreft concrete maatregelen op het werkveld, zoals die eind maart werden aangekondigd.*

11.03 Nathalie Muylle (CD&V): *Il est positif que le ministre œuvre à un plan fédéral pour la prévention du stress au travail et qu'un premier paquet de mesures soit adopté à court terme. En revanche, les mesures concrètes prises sur le terrain sont encore peu nombreuses. Quelles initiatives sont encore prévues à court terme, c'est-à-dire cette année?*

Intussen zitten werknemersorganisaties ook niet stil. In een recente publicatie van het ACV wordt een aantal concrete maatregelen voorgesteld om bedrijven te versterken in hun aanpak van psychosociale risico's op het werk. Dit zowel preventief als curatief. Een sectoraal opgestelde risicoanalyse, de rol van het CPBW hieromtrent versterken (op dit moment kunnen hun adviezen zonder motivatie genegeerd worden), sensibilisering en vorming van werknemers én werkgevers, verplichting van actieplan over telewerk en deconnectie, een meetsysteem van werkbaarheid op sectorniveau dat kan dienen als benchmark tussen ondernemingen... zijn preventieve maatregelen die op lange termijn een verbetering van het welzijn op het werk kunnen betekenen. Op korte termijn zijn er volgens het ACV, binnen het curatieve luik, een aantal 'quick wins' mogelijk: het invoeren van één rapportagemodel voor meer transparantie, meer bescherming tegen represailles bij het opstarten van een procedure en de mogelijkheid voor een werknemer om contact op te nemen met een vertrouwenspersoon van hetzelfde geslacht.

Welke initiatieven mogen we, naast de website hierboven genoemd, dit jaar nog verwachten in de context van de nationale sensibiliseringscampagne van 1 miljoen euro?

Welke maatregelen mogen we op korte termijn, dit jaar, nog verwachten in de strijd tegen stress op het werk?

Hoe staat u tegenover de voorstellen van het ACV? In hoeverre zal u deze op korte termijn implementeren in het eerste pakket maatregelen? In hoeverre zal u de voorstellen op lange termijn meenemen in het Plan Mentale Veerkracht op het Werk?

11.04 Minister Pierre-Yves Dermagne: *Collega's, stress op het werk is niets nieuw. Het fenomeen is toegenomen door de crisis. De cijfers die u opsomt, zijn inderdaad alarmerend. Ik blijf ervan overtuigd dat*

11.04 Pierre-Yves Dermagne, ministre: *Le stress au travail n'est pas un élément nouveau mais il a*

de bestaande maatregelen, waaronder alle wettelijke verplichtingen van de werkgevers inzake welzijn op het werk, al een heel eind in de goede richting gaan.

De uitdaging is nu dat deze bij iedereen bekend moeten geraken en overal moeten worden toegepast. Daarom reken ik sterk op de grote bewustmakingscampagne die nu wordt voorbereid. Ik hoop dat de sectorale projecten de sectoren die moeilijkheden ondervinden als gevolg van de crisis zal kunnen helpen om deze problemen aan te pakken.

De uitdagingen zijn groot omdat het probleem multifactorieel is en een globale en geïntegreerde aanpak vereist is. Daarom is een nauwe samenwerking gepland met mijn collega's, de minister van Sociale Zaken, de zelfstandigen en de ambtenaren en in een later stadium ook met de deelstaten en andere belanghebbenden, zoals de sociale partners en andere betrokken organisaties en groeperingen.

Op dit moment bereidt de FOD Werkgelegenheid samen met de FOD Sociale Zekerheid een sensibiliseringscampagne voor. Er is nu een openbare aanbesteding en het toekomstige communicatiebureau zal instaan voor de ontwikkeling van het creatieve concept en de communicatiestrategie en voor de uitvoering ervan via diverse mediakanalen.

Het deel dat betrekking heeft op de FOD Werkgelegenheid heeft tot doel de werkgevers en werknemers te informeren over de bestaande regelgeving inzake welzijn op het werk, over de preventieactoren en over de bestaande instrumenten.

De website beswic.be wordt gratis ter beschikking gesteld om de ondernemingen zo optimaal mogelijk ondersteuning te bieden. Er zal in de sensibiliseringscampagne ook rekening worden gehouden met de gevolgen van de crisis en de nieuwe manier van werken, zoals het toegenomen gebruik van telewerk.

Er wordt ook gewerkt aan de definiëring van de sectoren die voor een projectsubsidie in aanmerking komen. In eerste instantie worden de sectoren waar de mentale gezondheid zwaar achteruit is gegaan, geïdentificeerd. Dit gebeurt op basis van objectieve en wetenschappelijke gegevens.

Voorts wordt een onderwerp van projectoproep tot het indienen van projecten opgesteld en wordt een opvolgingscomité samengesteld.

Wij willen iedereen die werkt, ongeacht hun statuut, bewust maken en in staat stellen oplossingen te vinden voor hun problemen. Wij willen de subsidies ook gebruiken om sectoren in moeilijkheden in staat te stellen deze uitdagingen aan te gaan en hun werknemers te beschermen. Ik hoop mij aan het tijdschema te kunnen houden en zo spoedig mogelijk te kunnen handelen, zodra de begrotingsformaliteiten zijn vervuld. De voorstellen van het ACV zijn zeer interessant, vooral omdat het gaat om feedback uit het veld over bestaande maatregelen. Alle feedback uit het veld en van preventie-experten krijgt uiteraard mijn volle aandacht. Elk ervan zal worden geanalyseerd en waar nodig in het middellangetermijnplan worden opgenomen.

augmenté à la suite de la crise. Si les mesures existantes vont dans la bonne direction, elles ne sont pas appliquées partout. Une grande campagne de sensibilisation est donc en préparation.

Une approche intégrée est nécessaire. Je travaillerai en étroite coopération avec les ministres des Affaires sociales, les indépendants et la fonction publique ainsi qu'avec les entités fédérées, les partenaires sociaux et les autres organisations concernées.

Les SPF Sécurité sociale et Emploi sont chargés de préparer la campagne de sensibilisation. Une agence externe s'occupera de la communication. Les employeurs et les travailleurs seront informés de la réglementation existante en matière de bien-être au travail et de prévention. Le site www.beswic.be a pour but de soutenir les entreprises. Il sera également tenu compte du recours accru au télétravail.

Les secteurs dans lesquels la santé mentale a significativement régressé seront identifiés et pourront introduire des projets. Les secteurs en difficultés pourront obtenir des subsides pour protéger leurs travailleurs.

Je souhaite commencer dès que les formalités budgétaires auront été remplies. Toutes les propositions seront analysées et éventuellement insérées dans le plan à moyen terme.

11.05 Evita Willaert (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, we hadden nog niet zo lang geleden een volledige dag hoorzittingen gehad over de re-integratie van langdurig zieken. Ik ben toen ook mijn uiteenkomst begonnen door te zeggen dat preventie eerst komt. Preventie is daar de sleutel in.

Ik kan u voor een groot stuk bijtreden dat de instrumenten er eigenlijk wel zijn. Dat zegt het ACV ook. Dat komt duidelijk naar voren in hun boodschap, het gaat ook om een gebrek aan informatie, zowel langs de kant van de werkgever als de werknemer. Het is heel goed dat daar met die sensibiliseringscampagne op ingezet wordt.

Ik blijf herhalen dat er nog wel stappen vooruit te zetten zijn in de risicoanalyses, op het vlak van ontsluiting van informatie en toegankelijkheid van die informatie daarrond. Dat is toch ook wel heel belangrijk. We kijken uit naar het verdere verloop hiervan. Het is een gigantisch belangrijk probleem en een belangrijke uitdaging waar we voor staan. Het is multifactorieel, waardoor het heel moeilijk is om de vinger op de wonde te leggen. *One size fits all* is een aanpak die we niet nodig hebben. De gigantische stijging de voorbije drie jaar van het aantal burn-outs met 160 % zou ons toch allemaal enorm moeten alarmeren. Wij zijn er echt van overtuigd dat de beste remedie preventie is. We kijken uit naar het vervolg hiervan en zullen dat blijven opvolgen.

11.06 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer de minister, over deze materie heb ik u en minister Vandembroucke inderdaad al een paar keer ondervraagd. Ik meen dat wij samen moeten vaststellen dat het aantal mensen dat uitvalt door stress, burn-out, of depressie, een verlies is voor de samenleving. Het is niet alleen een probleem voor de werknemer zelf, want die wil graag werken maar kan niet meer werken, maar het is ook een verlies voor de werkgever, en op die manier eigenlijk ook een verlies voor ons allemaal, voor de samenleving.

Het is vooral van belang in eerste instantie in te zetten op preventie. Dat moet inderdaad gebeuren in samenwerking met de werkgevers. Ik ben blij dat het ACV ter zake een aantal voorstellen gedaan heeft.

Als mensen uitvallen, moet de regering werk maken van de re-integratie van langdurig werklozen. Ook minister Vandembroucke is daaraan bezig via zijn plan. Ik zie nu dat de federale regering bezig is met de opmaak van het Federaal Actieplan Mentale Veerkracht. Daar is al een aantal zaken voor uitgewerkt.

U geeft aan dat u in de eerste fase zult inzetten op communicatie. U zegt dat de administratie daar volop mee bezig is. Dat is positief. Toch bent u niet concreet geweest over de vraag of de campagne nog vóór de zomer zal worden opgestart of niet.

Als u het hebt over een korte termijn en dat u ermee bezig bent; dan verwacht ik dat over een maand of maximaal twee maanden de campagne hopelijk kan starten. Kunt u dat bevestigen?

Ik lees in de nota's ook dat de maatregelen tegen het einde van dit jaar klaar moeten zijn. Ik neem dus aan dat wij tegen dan in de commissie een bespreking zullen kunnen houden, eventueel samen met uw collega, minister Vandembroucke, want u bent samen

11.05 Evita Willaert (Ecolo-Groen): La prévention constitue l'élément essentiel pour résoudre le problème des malades de longue durée. Je rejoins le ministre lorsque celui-ci affirme qu'en réalité, les instruments existent mais qu'il s'agit d'un manque d'informations.

En matière d'analyses de risques, il reste encore du travail à accomplir pour décloisonner les informations et les rendre accessibles. L'énorme explosion du nombre de burn-out ces trois dernières années est alarmante.

11.06 Nahima Lanjri (CD&V): Le nombre de personnes qui tombent en arrêt de travail à cause du stress, d'une dépression ou d'un burn-out a un coût important, tant pour ces personnes elles-mêmes que pour les employeurs et l'ensemble de la société. Nous devons investir dans la prévention, en collaboration avec les employeurs. Je me réjouis des propositions avancées par la CSC. Le gouvernement doit également travailler à une politique de réintégration.

Le ministre n'a pas répondu à la question de savoir si la communication prévue aurait encore lieu avant l'été.

bevoegd voor deze materie. Ik hoop dat wij dan zullen kunnen ingaan op het vermijden van langdurig zieken, stress, burn-out, enzovoort, maar ook op het re-integreren van mensen met stress of burn-out.

Ik meen dat wij dit debat nog zullen kunnen voeren. Ik hoop dat u de campagne snel zult kunnen opzetten. Wat mij alleszins positief stemt, is de samenwerking met de deelregeringen en met uw collega-ministers, die u vooropstelt.

11.07 Nathalie Muylle (CD&V): Mijnheer de minister, ik zal niet herhalen wat de collega's hebben gezegd. Sensibilisering is uiteraard belangrijk. U hebt gezegd dat sensibilisering niet het enige aspect is. Het Federaal Plan Mentale Veerkracht moet er komen. Er zijn ook werknemersorganisaties die voorstellen doen. Ik heb gezien dat u daar positief tegenover staat.

U zegt dat u de voorstellen op middellange termijn zult meenemen. Ik heb in de voorstellen gelezen dat er ook een aantal *quick wins* in zitten, toch ook niet onbelangrijk. Zo is er de overweging op welke manier wij kunnen komen tot het invoeren van een rapportagemodel om de transparantie duidelijker te maken.

Ik denk bijvoorbeeld ook aan de mogelijkheid van een vertrouwenspersoon van hetzelfde geslacht. Er zijn dus wel wat *quick wins* mogelijk die snel kunnen worden geïmplementeerd en die ook kunnen helpen bij het opmaken van het plan en het nemen van maatregelen op korte termijn. Ik wil u dus vragen om voor de sensibilisering niet alleen te kijken naar maatregelen op korte termijn, maar ook naar mogelijke *quick wins*.

Wij komen hierop zeker terug.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

11.07 Nathalie Muylle (CD&V): La sensibilisation est bien sûr importante mais ce n'est pas le seul aspect. Je me réjouis que le ministre adopte une attitude positive par rapport aux propositions des organisations représentatives des travailleurs. Ces propositions comportent un certain nombre de *quick wins* qui sont les bienvenus. La possibilité d'avoir recours à une personne de confiance du même sexe peut également être mise en œuvre rapidement. En ce qui concerne la sensibilisation, je demande au ministre de ne pas envisager uniquement des mesures à court terme.